

अथेतरे महेष्वासाः सहसैन्या नराधिपाः । व्यूहं तं पूरयामासुर्व्यूहशास्त्रविशारदाः ।
 अभिमन्युस्ततः पश्चाद्विराटश्च महारथः । द्रौपदेयाश्च संदिष्टा राक्षसश्च घटोत्कचः ।
 एवमेतन्महाव्यूहं व्यूह्य भारत पाण्डवाः । अतिष्ठन् समरे शूरा योद्धुकामा जयैषिणः ।
 भेरीशब्दाश्च तुमुला विमिश्राः शङ्खनिःस्वनैः । क्षडितास्फाटितोत्क्रुष्टैः सुभीमाः सर्वतो दिशः ।
 ततः शूराः समासाद्य समरे ते परस्परं । नेत्रैरनिमिषैराजन्वैचन्त परस्परं ।
 मनोभिस्ते मनुष्येन्द्र पूर्व्यं योधाः परस्परं । युद्धाय समवर्तन्त समाह्वयेतरेतरं ।
 ततः प्रवृत्ते युद्धं घोररूपं भयावहं । तावकानां परेषाञ्च निघ्नतामितरेतरं ।
 नाराचा निशिताः सङ्घो सम्पतन्ति स्म भारत । व्यात्तानना भयकरा उरगा इव सर्वशः ।
 निष्पेतुर्विमलाः शङ्खसैलधौताः सुतेजनाः । अम्बुदेभ्यो यथा राजन् भ्राजमानाः शतद्वदाः ।
 गदाश्च विमलैः पटैः पिनङ्गाः स्वर्णभूषिताः । पतन्त्यस्तत्र दृश्यन्ते गिरिशृङ्गोपमाः शुभाः ।
 निस्त्रिंशाश्च व्यराजन्त विमलाम्बरसन्निभाः । आर्षभाणि च चर्मणि शतचन्द्राणि भारत ।
 अशोभन्त रणे राजन् पतमानानि सर्वशः । अन्योऽन्यं समरे सेने युध्यमाने नराधिप ।
 अशोभेतां यथा दैत्यदेवसेने समुद्यते । अभ्यवर्तन्त समरे तेऽन्योऽन्यं वै समन्ततः ।
 रथास्तु रथिभिस्तूर्णं प्रेषिताः परमाहवे । युगैर्युगानि संस्त्रिय युयुधुः पार्थिववर्षभाः ।
 दन्तिनां युध्यमानानां सङ्घर्षात् पावकोऽभवत् । दन्तेषु भरतश्रेष्ठ सधूमः सर्वतो दिशं ।
 प्रासैरभिहताः केचिद्गजयोधाः समन्ततः । पतमानाः स्म दृश्यन्ते गिरिशृङ्गान्नगा इव ।
 पदाताश्चाप्यदृश्यन्त निघ्नन्तो हि परस्परं । चित्ररूपधराः शूरा नखरप्रासयोधिनः ।
 अन्योऽन्यन्ते समासाद्य कुरुपाण्डवसैनिकाः । शरैर्नानाविधाकारै रणे निन्युर्यमत्तयं ।
 ततः शान्तनवो भीष्मो रथघोषेण नादयन् । अभ्यागमद्रणे पाण्डून् धनुःशब्देन मोहयन् ।
 पाण्डवानां रथाश्चापि नदन्तो भैरवं रवं । अभ्यद्रवन्त संयत्ता धृष्टद्युम्नपुरोगमाः ।
 ततः प्रवृत्ते युद्धं तव तेषाञ्च भारत । नराश्वरथनागानां व्यतिषक्तं परस्परं ।
 इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधपर्वणि अष्टमदिवसयुद्धारम्भे अष्टाशीतोऽध्यायः ॥ ७८ ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ भीष्मन्तु समरे क्रुद्धं प्रपतन्तं समन्ततः । न श्रेकुः पाण्डवा द्रष्टुं तपन्तमिव भास्करं ।
 ततः सर्वाणि सैन्यानि धर्मपुत्रस्य शासनात् । अभ्यद्रवन्त गाङ्गेयं मर्दयन्तं शिरैः शरैः ।
 स तु भीष्मो रणश्चाघो सोमकान् सहसृञ्जयान् । पाञ्चालांश्च महेष्वासान् पातयामास सायकैः ।
 ते बध्यमाना भीष्मेण पाञ्चालाः सोमकैः सह । भीष्ममेवाभ्ययुर्तूर्णं त्यक्त्वा मृत्युकृतं भयं ।
 स तेषां रथिनाम्बीरो भीष्मः शान्तनवो युधि । चिच्छेद समरे राजन् बाहूनथ शिरांसि च ।
 विरथान् रथिनश्चक्रे पिता देवव्रतस्तव । पतितान्युत्तमाङ्गानि हयेभ्यो हयसादिना ।
 निर्मनुष्याश्च मातङ्गान् शयानान् पर्वतोपमान् । अपश्याम महाराज भीष्मास्तेषु प्रमोहितार ।
 न तत्रासीत् पुमान् कश्चित् पाण्डवानां विश्राम्यते । अन्यत्र रथिनां श्रेष्ठाङ्गीमसेनात् महाबलात् ।